

Perämeren rantojen hoidon merkitys luonnon monimuotoisuudelle

Sami Timonen

Aluekoordinaattori, Priodiversity LIFE -hanke

Pohjois-Suomen Elinvoimakeskus

10.2. 2026

Merenrantaniityistä Pohjois-Pohjanmaalla

Koko maassa arvioidaan olevan noin 6 200 ha avoimina tai osin avoimina

säilyneitä merenrantaniittyjä

- 4418 ha (n. 70 %) merenrantaniityistä sijaitsee Perämeren rannikolla
- Rantalaidunnus elpyi 1990-luvun lopulla → laajat laidunnetut rantaniityt

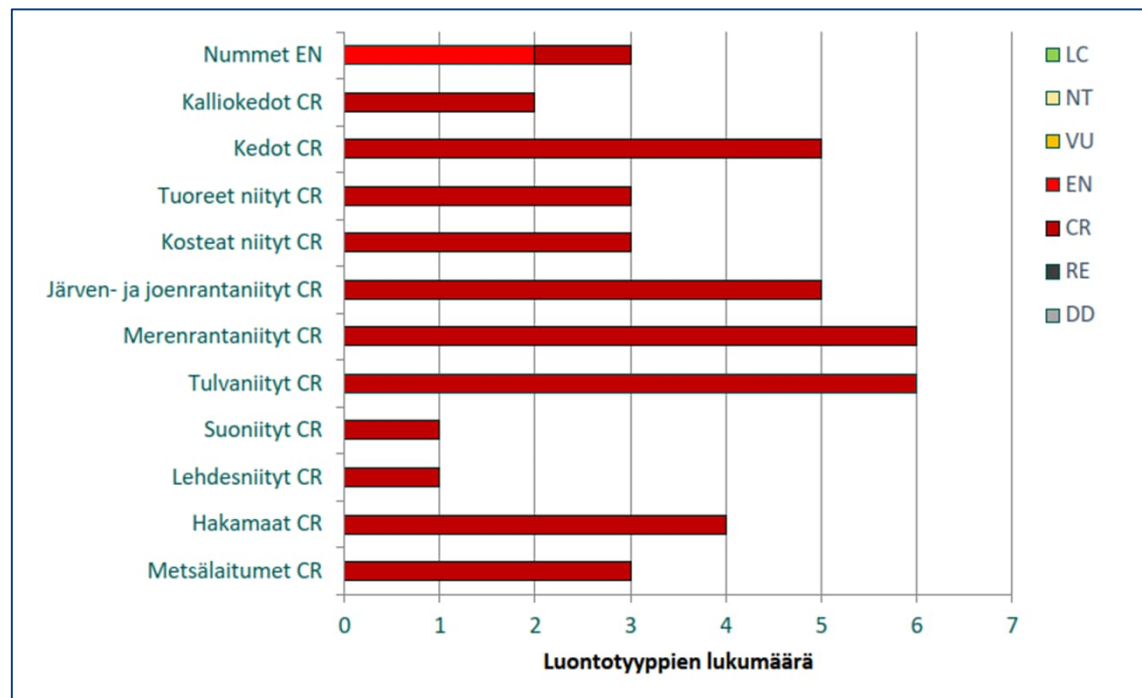

Luontotyypit - Merenrantaniityt -
Luontotyyppien uhanalaisuus

Luontotyyppien tilaa ja uhanalaisuutta seurataan

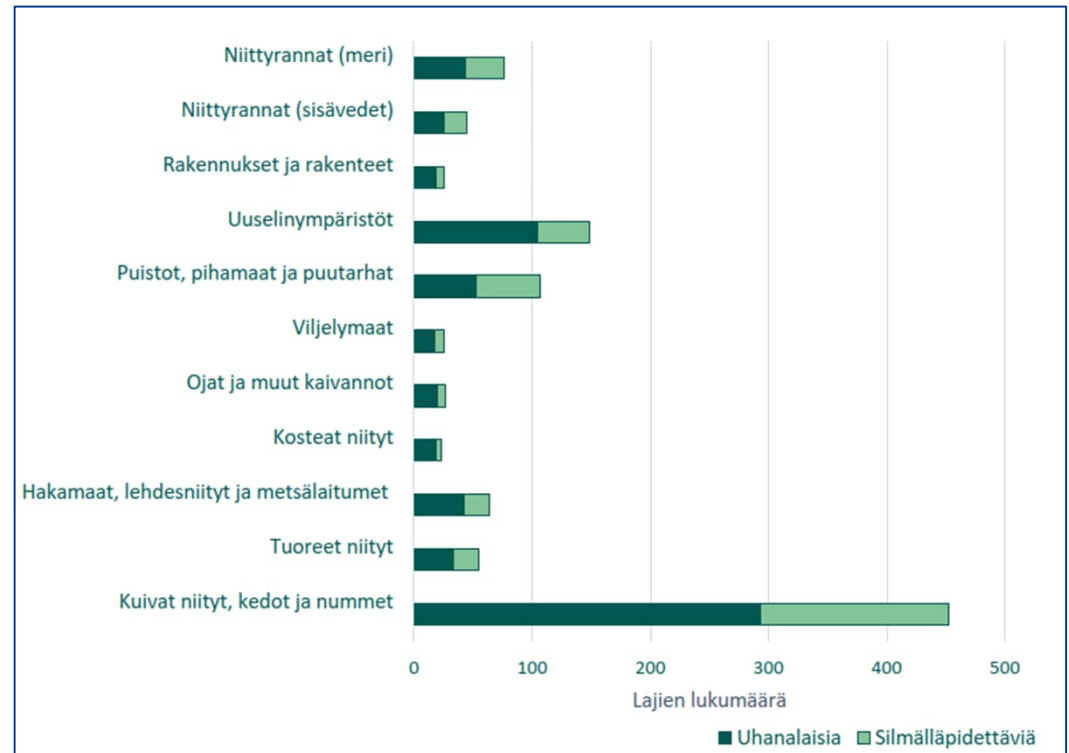
[Perinnebiotooppien valtakunnallisen inventoinnin päivitys : Yhteenveto Suomen perinnebiotooppien tilasta 2023](#)

Perinnebiotooppien luontotyyppien jakautuminen uhanalaisuusluokkiin luontotyyppiryhmittäin (Lehtomaa ym. 2018).

[Luontotyypit - Merenrantaniityt - Luontotyyppien uhanalaisuus](#)

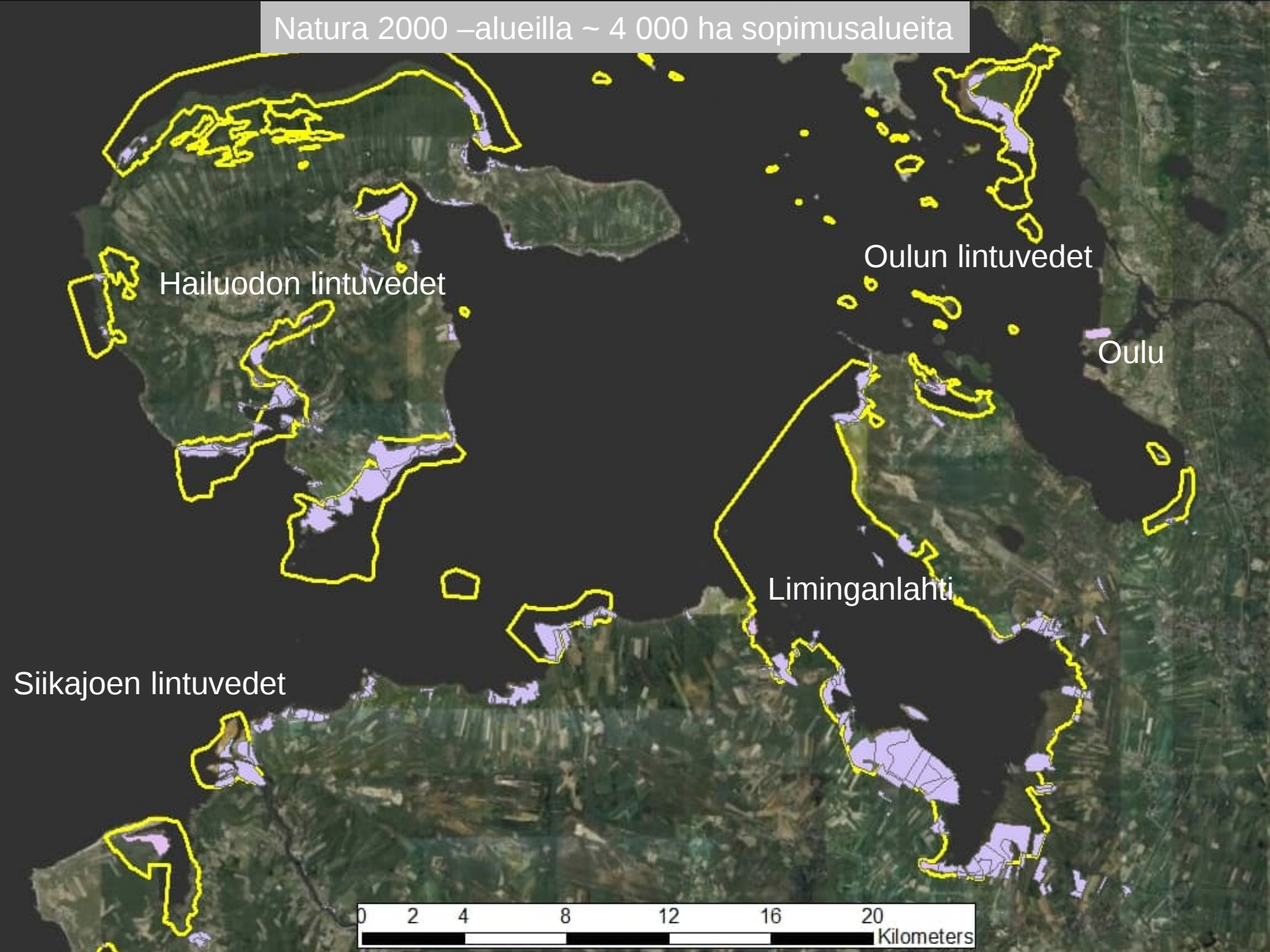
Lajien tilaa ja uhanalaisuutta seurataan

Perinnebiotooppien uhanalaiset lajit.

[Suomen lajien uhanalaisuus : Punainen kirja 2019](#)

Natura 2000 –alueilla ~ 4 000 ha sopimusalueita

Hailuodon lintuvedet

Oulun lintuvedet

Oulu

Liminganlahti

Siikajoen lintuvedet

0 2 4 8 12 16 20
Kilometers

Monen uhanalaisen kosteikkolintulajin pesimäkannat ovat kehittyneet suotuisasti hyvin hoidetuilla kosteikoilla

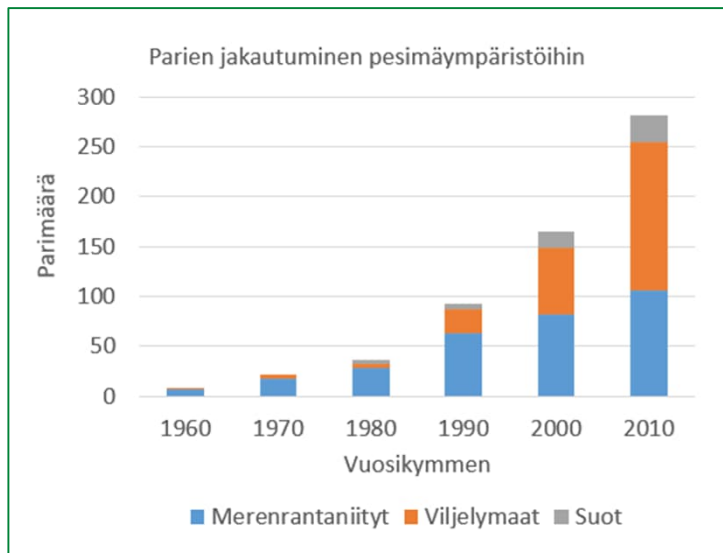

- Valtakunnallisesti taantuneiden lajien kannanmuutokset lievempiä, osa vakaita ja eräät populaatiot ovat runsastuneet
- 40 kosteikkolintulajin kannankehitys on ollut suotuisampaa Pohjois-Pohjanmaalla kuin muualla Suomessa

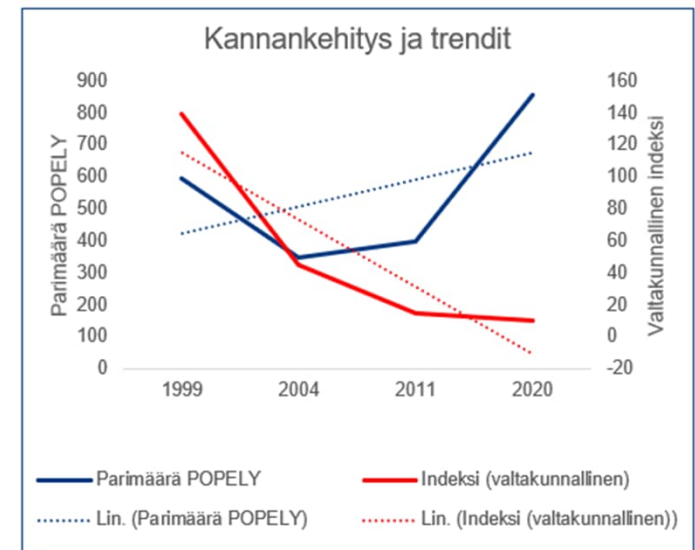
Positiivisia kehityssuuntia

Mustapyrstökuiri, vaarantunut

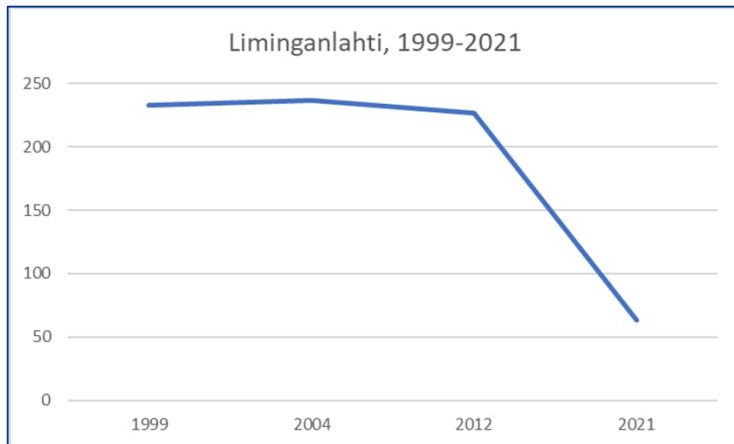
Suokukko, äärimmäisen uhanalainen

Negatiivisia kehityssuuntia

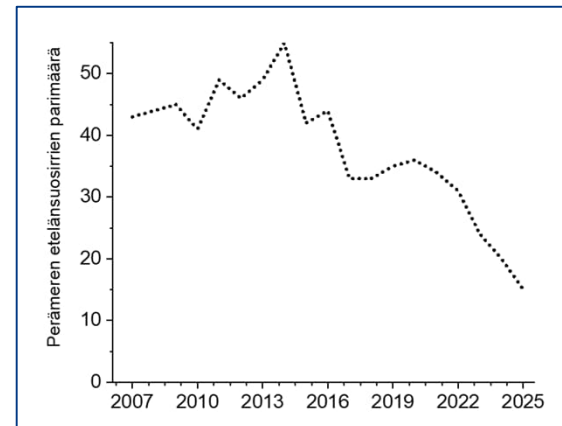
Tukkasotka, erittäin uhanalainen

- Lokkiyhdyskuntien katoaminen, muutokset veden laadussa(?)

Etelänsuosirri, erittäin uhanalainen

- Pesä- ja poikassaalistus, tuhotulvat, sattumatekijät(?)

Oulun seudun rantaniittyjen lintututkimuksia (Oulun yliopisto, Max Planck Institute)

Wader projects – Bird ecology and conservation

Hanna Algoran väitöstilaisuus
suokukoista 27.2. 2026

- Nest distribution, habitat selection and nesting success in endangered waders breeding on managed shore meadows – OuluREPO

Ecology and Evolution

**Forward
Series**

RESEARCH ARTICLE | [Open Access](#) | [□](#) [□](#)

Nests, Threats, and Leks: Nonrandom Distributions of Nests in Ruffs (*Calidris pugnax*)

[Hanna Algora](#) [□](#), [James D. M. Tolliver](#), [Veli-Matti Pakanen](#), [Krisztina Kupán](#), [Jelena Belojević](#), [Nelli Rönkä](#), [Clemens Küpper](#) [□](#), [Kari Koivula](#)

Nest survival and failure in ruffs breeding on grazed coastal meadows

[Hanna Algora](#) [✉](#), [Krisztina Kupán](#), [Jelena Belojević](#), [Veli-Matti Pakanen](#) [ORCID](#), [James D. M. Tolliver](#), [Veronika Rohr-Bender](#), [Kari Koivula](#), [Clemens Küpper](#) [ORCID](#)

Rantaniittyjen linnustotutkimuksia

Biological Conservation

Volume 302, February 2025, 110970

Increased wind flood frequency leads to decreased nest success of endangered waders in managed shore meadows

Kari Koivula ^{a1} ✉, Hanna Algora ^{a b1}, Eveliina Airaksinen ^a, Jelena Belojević ^{a b}, Clemens Küpper ^b, Mikko Oranen ^a, Veronika A. Rohr-Bender ^b, Nelli Rönkä ^a, James D.M. Tolliver ^b, Veli-Matti Pakanen ^{a1}

Suosituksia:

- Hoidettavia aloja laajennetaan siten, että niiden keskiosissa riittävästi ja yhtenäisesti > 50 cm mpy olevaa hyvin matalakasvuista alaa
- Pääosin alavia rantoja ei oteta hoidon piiriin
- Rantaviivan suuntaisia nauhamaisia aloja vältetään

Liminganlahti 7.6.2020

Laidunnuksen haittojen minimointi: tallausriski

- Suosirrin pesien tallausriski Liminganlahdella n. 75 % haudonta-aikana (Pakanen ym. 2011).
- Ratkaisu: isojen laidunten lohkotus kevät- ja kesälaitumiin.
- Paikalliset/alueelliset/maantieteelliset erot: esim. Virossa karjan tallauksen ei ole todettu olevan merkittävä tekijä (eri lajien pesinnän ajoitus, karjan laitumen eri osien käyttö)

Perinnebiotooppien hoidon rahoitus

- pääsääntöisesti EU:n ympäristökorvausjärjestelmän 5-vuotisilla ympäristösopimuksilla.
 - Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille kohteille korotettu tuki
- Voidaan kunnostaa luonnonsuojelulain tuella (Helmi-rahoitus)
 - Jatkuvan hoidon toteutus ympäristösopimuksella
- MHLP kunnostaa kohteita hankkeilla ja budjettirahoituksella
 - Jatkohoito ensisijaisesti ympäristösopimuksella
- Vapaaehtoistyö (yhdistykset, hoitotalkoot) paikoin merkittävässä osassa
- kunnostukseen ja hoitoon on turvattava riittävä ja pitkäjänteinen rahoitus
- rahoituksen reunaehtoihin tarvitaan joustavuutta
- eri toimijoiden välisen yhteistyön merkitys
- hoidon tulee kytkeytyä sujuvasti osaksi tilojen elinkeinotoimintaa

Keskeisiä huomioita 20-vuotisen EU-laidunnuksen ajalta

- Alueiden määrä on ylittänyt ennakko-odotukset ja tavoitteet
- Hoidon jatkuvuus on ollut korkeaa tasoa
- Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon osalta on saavutettu paljon hyvää → uhanalaiset luontotyypit & lajit
- Merenrantaniityillä emolehmät ovat osoittautuneet tehokkaiksi luonnonhoitajiksi
- Lammaslaitumia on vielä vähän => toivottavasti saadaan lisää
- Määrän sijasta tulee nyt ja jatkossa painottaa laatua => korkeampi tukitaso mahdollistaa tämän
- Peruskunnostustoimenpiteiden toteuttamisessa on tehostettavaa
- Laidunnuskäytännöissä on edelleen kehitettävää
- Hoidon laadun tasaisuuteen kiinnitettävä huomiota => kaikkien kohteiden tulee olla pääosin vähintään hyvässä tilassa vuosittain

Kiitos mielenkiinnosta!

Kuva: Jorma Pessa